

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՉԱ-ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՑՈՒՑՄՈՒՆՔՆԵՐ

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԿՈՄՍՈՒՆԻՏԻՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԲԻՆԱՏ-
ՆԵՐԻ (Ս. Կ. Կ. Կ.) ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆ ՈՂԱԿԻ
ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՄԱՍԻՆ

Անգրագիտության վերացման դպրոցների յեվ ՍԿԿԿ
մասնաշաղկիան ողակի խնդիրները

«Մոցիալիստական շինարարության հսկայական թափը
5-ամյա պլանի իրագործումը, վերը կուսակցության՝ հաս-
նել և առաջ անցնել կապիտալիստական լեռերներից տեխ-
նիկա-տնտեսականի կողմից՝ լոգունդի գործնական արտա-
հայտությունն և հանդիսանում, և, վերջապես, յերկրում
դասակարգային պայքարի սրվելը—կուսակցության առաջ
են դնում ամբողջ լայնությունը ու սրությունը կազմերի
պրոբլեմը՝ վերակառուցողական ժամանակաշրջանում»:

Կոլխոզային կազմեր ստեղծելը՝ կոլեկտիվացման ամրա-
պնդման կարևորագույն պայմաններից մեկն և հանդիսա-
նում: Այդ խնդիրը նոր պահանջներ և առաջադրում հասա-
կափորները դպրոցների աշխատանքի բնույթի վերաբեր-
մամբ:

Կազմերի պրոբլեմը պահանջում և կոլխոզային կրթու-
թյան ամբողջ սխտեմից, այդ թվում նաև հասակավորների
տարրական ուսուցումից, վերապես այդ սխտեմի առաջին
տոտրձանից (մասնաշաղկիան ողակ) հիմնովին վերակառուցել
իր աշխատանքը:

Ան ցրագիտության վերացման դպրոցները և ՍԿԿԿ մաս-
նաշաղկիան ողակը—հասակավորների ուսուցման առաջին աս-
տիճանը պետք է՝ 1) սովորողներին դաստիարակի վերապես
կոմունիզմի ակտիվ, գիտակից մարտիկներ՝ քաղաքական-
տնտեսական խնդիրները կատարելու համար նրանց ամե-

նալայն կերպով մտքիլիզացիայի յենթաբեկում հիման վրա.
2) հանրակրթական գիտելիքների և վարժությունների մի-
նիմումը տա նրանց՝ 1-ին աստիճանի դպրոցի 3—7 տարվա
ծավալով, հարմարեցրած հասակավորներին, տա քաղաքա-
կան գիտելիքների և վարժությունների միանմունքն ու հա-
սարակական-քաղաքական գիտելիքներ՝ միասնական քաղ-
դպրոցի ծավալով. 3) մասսայական վորակավորման գործիչ-
ներ (դաշտագործներ, խոզաբույծներ, ձիապահներ և այլն)
պատրաստել՝ պոլիտեխնիկացման բաղայի վրա:

Մկկկ մասսայական ողակում «ուսուցումը տարվում է
արտագրությունում, առանց ունկնդիրներին գործից կըտ-
րելու, թեորիայի և գործնականի կապն իրականացնելով իր
ձեռնարկի արտագրական բաղայում:

Համալրումը

Մկկկ մասսայական ողակը կազմակերպվում է սովխո-
զա-կոլխոզային կրթության կոմբինատներում, այնտեղ,
ուր դրանք չկան՝ սովխոզներում, կոլխոզներում, մեքենա-
տրակտորային կայաններում, 1-ին աստիճանի դպրոցներին
կից՝ վորպես ինքուսուրույն միավոր: Մկկկ մասսայական
ողակումը ընդունվում են բոլոր կիսագրագետները և նրան-
ցից կազմակերպվում են խմբակներ:

Խոշոր սովխոզներում և կոլխոզներում, ուր աշխատանքի
վորոշակի մասնագիտացում և ունկնդիրների մեծ թիվ կա,
խմբակները կազմակերպվում են ըստ այն մասնագիտու-
թյան, վորի համար նրանք պատրաստում են և հանրակր-
թական պատրաստականություն, որինակ՝ կիսագրագետ
ձիապահների խմբակ, կիսագրագետ անասնապահներին
խմբակ և այլն:

Տարբեր մասնագիտության (ձիապահներ, անասնապա-
հուհիներ և այլն), բայց միանման հանրակրթական պատ-
րաստության սովորողները՝ հանրակրթական առարկաների
ու ազդողոտեխմամի ընդհանուր հարցերը մշակելու համար
մտցվում են միևնույն խմբակի մեջ (30—40 հոգի): Մյու-
սույն սովորողները բաժանվում են տարբեր խմբակների
ըստ մասնագիտության՝ արտագրական գիտելիքներ ու վար-
ժություն ձեռք բերելու համար:

Մյնտեղ, ուր ունկնդիրների քանակը մեծ չէ և հնարա-
վորություն չի տալիս ըստ մասնագիտության ու հանրա-

կրթական պատրաստության խմբակներ կազմակերպել, կա-
րելի է խմբեր կազմել ըստ յերկու նշանների, այսինքն՝
քիչ թվով անգրագետներ ունեցող գյուղերում՝ կազմակերպ-
վում է խմբակային ուսուցում՝ արտագրական ուսուցման
համար անպատճառ ամրացնելով կոլխոզին կամ սովխոզին:

Բոլոր անգրագետներից կազմակերպվում են անգրագի-
տության վերացման կետեր:

Անգրագետների թվին են պատկանում՝

ա) բոլորովին անգրագետները,

բ) տառերը կամ ամբողջ այբբենն իմացող, բայց կարգալ
չկարողացողները,

գ) կարգալ իմացող, բայց գրել չիմացողները:

Կիսագրագետ են համարվում՝

ա) պարզ գրվածքները ղանդաղ, վանկերով կարգալ կա-
րողացողները. հասարակ խոսքեր ինքուսուրույն կերպով
կազմել և առանց տառերը բաց թողնելու գրել կարողացող-
ները (անկետա լրացնել). 3—4 նշան ունեցող թվերը գրել
և հարյուրի սահմանում բանավոր ու գրավոր գումարում և
հանում կատարել կարողացողները.

բ) հասարակ գրվածքները ծանր, գիտակցաբար կարգա-
ցողները. վոչ մեծ մտքերը ուղղագրական տարբական կա-
նոնները պահպանելով գրել կարողացողները. բաղմանիչ
թվերը գիտակցաբար կարգացողներն ու գրողները և թվա-
բանական գործողություններն իմացողները (բաղմանիչ թը-
վերի գումարումն ու հանումը, միանիչ թվերի վրա բազ-
մապատկելն ու բաժանելը):

Անգրագիտության վերացման կետում ուսուցման ժամ-
կետը 6 ամիս է. Մկկկ մասսայական ողակում—կիսագրա-
գետների համար 3 ամից մինչև 1 տարի, նայած թե սո-
վորողներն ինչպիսի հանրակրթական գիտելիքներով են
դպրոց յեկել և այն մասնագիտությանը, վորի համար
նրանք պատրաստվում են:

Հասակավորների գրագիտության դպրոցների (լիկ- կայանների) ուսուցման պլանը

Ուսուցման ժամկետը 6 ամիս է, տասնորյակում 4 ան-
գամ 5-ական ժամ, ընդամենը 288 ժամ, կամ 8 ամիս, տաս-
նորյակում 4 անգամ 3-ական ժամ, ընդամենը 288 ժամ:

Դրանից 270 դասը նվիրվում է թեմաների մշակմանը և վարժություններին, իսկ 18 ժամը հերթական հարցերին (կամպանիաներին): 288 դասից, քաղժամին հատկացվում է տասնորյակում 1—2 դաս (տրված որվա 3-րդ դասը): Բացի դրանից, ամեն անգամ քաղժամին տրվում է միաժամանակ 4-րդ դասը՝ քաղցուցիչ կերպով:

Մասնայական ողակը

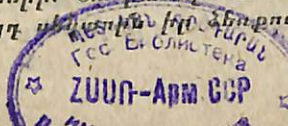
Ուսուցման ժամկետը 5 ամիս է, տասնորյակում 6 անգամ, 4-ական ակադեմիական ժամ, ընդամենը 360 ժամ.—

- 1. Քաղցրագիտություն . . . 50 ժամ
- 2. Մայրենի լեզու . . . 80 »
- 3. Մաթեմատիկա . . . 70 »
- 4. Ազգո-գոոմիսիում . . . 40 »
- 5. Գյուղատնտեսական մեքենաներ 60 »
- 6. Խորհ. Աղբբեջանի ֆիզիքական աշխարհագրություն 50 »

Մեթոդական բացատրություններ ՍԿԿԿ աշխատանքի վերաբերմամբ

Դպրոցի կենտրոնական խնդիրն է—դաստիարակել կոմունիզմի գիտակից, ակտիվ մարտիկներ և սոցիալաբարունջան նոր կադրեր: Սյդ խնդիրը ղեկավարող թեյը պիտի հանդիսանա դասընթացներին ամբողջ աշխատանքի կազմակերպման մեջ:

Դպրոցը պիտի պարզաբանի սովորողներին համար այն տարբերությունը, վոր կա գյուղական տնտեսության կապիտալիստական և սոցիալիստական դարգացման միջև: Դպրոցը պիտի պարզաբանի, վոր սոցիալիզմի նյութականանեխնիկական բազայի (առաջին հերթին՝ գյուղական տնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման հիմք կազմող խոշոր սոցիալիստական արդյունաբերության հսկայական աճման) հիման վրա՝ մեր յերկրում դասակարգային արխոշոր անդաշտբիչների հետ միասին մեր եկոնոմիկայի արմատական փոփոխություն է կատարվել՝ հողում սոցիալիստական սեկտորի: Անհրաժեշտ է ապացուցել սովորողներին, վոր այժմ այդ անհրաժեշտ է հեղուկ բոնած ունի ժողովրդ:

60924-67

դական տնտեսության բոլոր լծակները: Սոցիալիզմի դիրքերն այնքան ամրապնդվել են, վոր խորհուրդների 6-րդ համագումարն քնկ. Մայսուվի ղեկուցման աոթիվ քնդունած վոռուման մեջ գրել է.— «Մեր յերկրում սոցիալիզմի հաղթանակի հարցը վնոված է յեվ սոցիալիզմի հաղթանակը խորհրդային Միության մեջ լիովին ապանովված է»:

Սովորողները պիտի գիտակցեն, թե ինչպես հսկայական կերպով աճել է բանվոր դասակարգի ուժը և վոր միայն այն չքավոր ու միջակ մենատնտեսն է՝ շարունակում հնալ բանվոր դասակարգի դաշնակից, ով վոր բանվոր դասակարգի հետ միասին ողնում է կոլխոզներ կառուցելուն, ով վոր աջակցում է կոլխոզային շարժմանը, ով վոր ողնում է կուլակի դեմ վճռական պայքար մղելուն:

Սովորողները պիտի գիտակցեն, վոր միլիոնավոր չքավորներ ու միջակներ դառնում են կոլխոզնիկներ, նոր սոցիալական շերտ, վորն իր կապը կտրում է մանր-բուրժուական տնտեսությունից, հեռանում է աղքատությունից ու գյուղական կյանքի իդիոտիզմից, կազմակերպում է կոլեկտիվ աշխատանքը վոչ միայն գյուղացիական անվնասաբբ միացնելու հիման վրա, այլև ավելի ու ավելի անքենական տեխնիկայի հիման վրա: Անվերադարձ փոնչանում է համատարած կոլեկտիվացման հիման վրա վորպես դասակարգ լեկվիդացիայի յենթարկվող կուլակությունը,— կապիտալիստական շահագործման վերջին հնարանը մեր յերկրում:

Անհրաժեշտ է աշխատանքի ընթացքում պարզաբանել սովորողներին համար մեր հաջողությունների ամբողջ էյուլությունը, վոր ձեռք են բերված կուլակության, վլատատուների, բյուրոկրատների դեմ տարվող սուր դասակարգային պայքարի պայմաններում: Պետք է սովորողներին ուղղորությունը սրել այն փատերի վրա, վորոնք վիայում են, թե խորտակվող՝ կապիտալիստական տարրերը կատաղի կերպով դիմադրելով՝ փորձում են կանգնեցնել ծախվուն սոցիալիստական հարձակումը: Դարոցը՝ պիտի է յերեվան հանի դասակարգային բեհամուն յեվ նրա գործակալներին ու կազմակերպի սովորողներին՝ նրանց դեմ պայքարելու համար: Պետք է առանձնապես շեշտել կուսակցության դերը՝ սոցիալիզմի համար մղվող պայքարում: Անհրաժեշտ է ամենից առաջ բացատրել, թե ինչու են կայանում կուսակցության կենինյան ղծի էյությունը և թե ինչու են կայանում այդ ղծից

ներն է, ամբողջ աշխարհի աշխատավորները հայրենիքը. խորհրդային Միությունը տնտեսության կապիտալիստական սխտեմին հակադրել է իր սոցիալիստական սխտեմը, վորի նվաճումները խոստովանում է ամբողջ աշխարհը:

Խորհրդային Միությունում—5-ամյա պլանի կատարման հսկայական հաջողությունները, գործադրության լիկվիդացիան, գյուղացիության հիմնական մասաների շրջադարձը դեպի սոցիալիզմ և կոլխոզներին խորհրդային իշխանության հաստատուն հենարան դառնալը, կուլակության—վորպես դասակարգի լիկվիդացիան՝ համատարած կոլեկտիվացման հիման վրա: Կապիտալիզմի յերկրներում ընդհանուր առմաստական կրիզիս, հյուսված ագրարային ամենագլխաւ կրիզիսի հետ, նոր տասնյակ միլիոնավոր գործադուրկներ, դուրդացիության, մանր ու միջակ ֆերմերների աղքատացում, սով, պրոլետարիատի գործադրկություն: Խորհրդային Միության հաջողությունները և համաշխարհային պրոլետարիատի ծանր դրութունն առաջ են բերում համաշխարհային հեղափոխական շարժման աճում:

Այստեղից՝ բուրժուազիայի վայրի ատելությունը դեպի խորհրդային Միությունը և նրա դեմ անդադար պատերազմ նախապատրաստելը:

Ներքին աճող հակասությունները, ամբողջ կապիտալիստական սխտեմի անկայունությունը, բուրժուազիայի հույսը՝ համաշխարհային տնտեսական կրիզիսից յենելու պատեւրադմի միջոցով ու խորհրդային Միությունը վաղուց դարձնելու հաշվին՝ խորհրդային Միությունից՝ վորպես հեղափոխական հզոր ֆակտորից վախենալը—այս ամենն ուժեղացնում են թշնամությունը դեպի խորհրդային Միությունը: Տենդոբն տարվում է ինտերվենցիայի պատրաստությունը՝ սոցիալ-դեմոկրատների ու ֆաշիստների ամենաակտիվ մասնակցությամբ:

Իպրագր պեժ է պատասխի սովորոցներին խորհրդային Միությունը պատասխանելու: Նա պիտի բացատրի խորհրդային Միության ու կապիտալիզմի մեջ յեղած ամբողջ անգունը, ցույց տա բնական դեմք, նրա պայքարն իր յերկրի բանվոր դասակարգի (մեր դաշնակցի) դեմ, սպառազինումը, բացատրի մեր խաղաղ քաղաքականությունը, ցույց տա ճիշտական շինարարության յեկ պատասխանելու ունակության ամբողջական կապը, աշխատի հասկանալի դարձնել, վոր ա-

պագա կովում համաշխարհային հեղափոխության հաղթանակի հիմնական գրավականը կայանում է ամբողջ աշխարհի աշխատավոր մասաներին կազմակերպելու մեջ՝ խորհրդային Միությանը պաշտպանելու համար: Յերկրի պաշտպանության համար պրոպագանդանելու միջոցներն են հանդիսանում.—յերկրի պաշտպանության հարցերը կապել ծրագրի մշակման յենթարկիվող բոլոր թեմաների հետ, սովորողների ուշադրությունը մոբիլիզացիայի յենթարկել հետեւելու խորհրդային Միության դեմ ինտերվենցիա պատրաստելու ընթացքին (թերթերի միջոցով), սովորողների ռադմականացումը, աշխատանք Ոստիկանքի մի, Կարմիր Կիսալունի բլիշներում, առաջին ոգնություն խմբակներում, ողանալերի համար միջոցներ հալաքելու կամպանիաներ կազմակերպել և այլն:

Հակախոնական դասիարակություն. — Նկատի առնելով, վոր հաճախ Սիկի առաջին աստիճանի դպրոցներ են մըտնում աշխատավոր մասաները՝ կրոնական տրամադրությամբ, սնտավատությունամբ և նախապաշարունակելով՝ դպրոցը պիտի վճռական պայքար կազմակերպի այդ տրամադրությունների դեմ և իր ուսանողներից դաստիարակի մարտնչող անաստվածներ:

Հակակրոնական պրոպագանդայի բնագավառում դպրոցի անելիքներն են.—բացատրել սովորողներին կրոնի դասակարգային ելությունը, նրա դերը վորպես «ափիոն ժողովրդի համար». ցույց տալ, վոր բնություն կամ հասարակական կյանքի վոչ մի յերեւոյթում վոչինչ չկա, վորը տեղ թողներ վորեւ վոչ նյութական, գերբնական ուժերի գործողություն համար, վոր ամեն տեղ կարելի է յերեւոյթների մեջ պատճառական կախվածություն գտնել:

Հակակրոնական դաստիարակության միջոցներն են հանդիսանում՝ հասարակագիտության, բնագիտության վերաբերմամբ աշխատանքը, մետաղների տեխնոլոգիայի, եներգետիկայի, մեխանիկայի հիմնական որենքները հետ ծանոթանալը, հակակրոնական յերեւոյթներ կազմակերպելը, դասակարգային կովի մեջ հոգեորականության դերի, փաստությունների և ինտերվենցիա պատրաստելու պարզաբանելը, մարտնչող անաստվածների ընկերության մեջ աշխատելը և այլն:

Պայքար նոր կենցաղի համար. — Սոցիալիզմի համար մղվող պայքարը պահանջում է աշխատավորների ամբողջ կենցաղի համար նոր հիմքեր և սոցիալիստական կենցաղի կառուցում: Ուստի սոցիալիստական պայմաններում արտադրական դաստիարակության հետ միասին դպրոցի առաջ խնդիր և դրվում՝ պրոպագանդ անել նոր կենցաղի համար և կենցաղը վերակառուցել կոլեկտիվ հիմունքներով, այսպես՝ կազմակերպել և ոգտագործել հասարակական ճաշարանները, մանկամուկները, մանկական հրապարակները, լվացատները, բաղնիքները և այլն: Անհրաժեշտ և բացատրել աշխատչառուների նշանակությունը՝ յերեխաների դաստիարակության և կանանց ազատագրման դրժոմ:

Դպրոցը մեծ ուշադրություն պիտի դարձնի (մանավանդ ազգային փոքրամասնությունների միջև) սոցիալական առողջապահության հարցերին: Դպրոցը պետք է առաջուց ծանոթանա տեղական սոցիալական հիվանդություններին (թոքախտ, վներական հիվանդություններ, ողնախտ, պոռնիկություն և այլն) և բացատրի սովորողներին այդ հիվանդությունների սոցիալական պատճառները, սոցիալական հիվանդությունների ազդեցությունը յերկրի սոցիալական պայմանների վրա, սոցիալական հիվանդությունների կախումը բնակչության անկուտուրականությունից և սոցիալական միջոցառումների ու սոցիալական որենսդրության նշանակությունը՝ հաշտողության պայքարելու համար սոցիալական հիվանդությունների դեմ խորհրդային Միությունում, հակառակ կապիտալիստական յերկրների սոցիալական առողջապահությունը:

Այդ խնդիրների հետ միասին՝ դպրոցը պիտի սովորողներին վարժեցնի իրենց ազատ ժամանակը ռացիոնալ կերպով ոգտագործելուն՝ լրագիր, գիրք կարդալուն, խրճիթ-ընթերցարանում աշխատելուն և այլն:

Արտադրական դաստիարակություն. — Նկատի, առնելով, վոր սովորողների բանվորների ու կոլտոշնիկների վրոշ մասը դեռևս բավականաչափ չի տիրապետում նոր հասարակական գիտցիպլինային, «դեռևս վերջնականապես դեն չի շարտել մանր-սեփականատիրական հոգեբանությունը, մասնատիրական կուտակման տենչը, վոր ժառանգել է մանր-սեփականատերերի սերունդներից», — դպրոցը պետք է հասուկ ուշադրություն դարձնի դեպի աշխատանքը կոմունիս-

շտական վերաբերմունք մշակելուն և մանր-սեփականատիրական տենչենցները հաղթահարելուն՝ դպրոցը պետք է դաստիարակի դիտակից վերաբերմունք դեպի աշխատանքը (նրա նպատակների ու խնդիրների ըմբռնումը), հոգատար ու խնամատ վերաբերմունք դեպի հասարակական գույքը, շահագրգռվածություն դեպի կոլեկտիվ, սովորողի ընդհանուր աշխատանքը, հաստատակամություն ընդհանուր կոլեկտիվ նպատակին հասնելու համար, ձգտում դեպի ամենալավ արդյունքները՝ ուժերի ամենաքիչ վատնումով, ըննադատական վերաբերմունք դեպի ինքը և դեպի իր աշխատանքը:

Դպրոցը պիտի բացատրի մեր տնտեսական-քաղաքական խնդիրները, տա պոլիտեխնիկական կրթության միջնիմումը, բարձրացնի արտադրական վորակավորումը և վարժեցնի աշխատանքի սոցիալիստական մեթոդներին — սոցիալիստական մրցությունը, հորվածային բրիգադներին, հասարակական բուքսիրին: Հետաքրքրությունը դեպի աշխատանքն անշաւտ կբարձրանա, յեթե սովորողների առաջ բացվեն լայն հորիզոններ, յեթե ներկայացվի նրանց իրենց աշխատանքը, վորպես աշխատավոր մասսաների ամբողջ շինարարության բաղկացուցիչ մաս, յեթե հենց աշխատանքի մեջ յերեւան հանվեն նրա նոր կողմերը, լավագույն աշխատանքի որինակները:

Պոլիտեխնիկական դաստիարակությունը հիմք է հանդիսանում սոցիալիզմի նոր կառուցողներ պատրաստելու համար: Մեր շինարարությունը հարկավոր են գիտակից, ակտիվ մարտիկներ, «գլխաված վոշ միայն ժամանակակից տեխնիկական աշխատանքի տարրական արտադրական կուլտուրայով, այլև իրենց հմտությունն ամենաբազմազան պայմաններում գործադրելու կարողությունը»:

Կոմունիստական դաստիարակության խնդիրներն իրականացնելու հետ միասին՝ անհրաժեշտ է բացատրել սովորողներին արտադրական պրոցեսների հիմնական սկզբունքները, վորոնք կարևոր են թի ինքն բառ ինքնայն և թե նրանով, վոր նրանց որենքներն ընդհանուր են իրենց կցորդվող կամ նման պրոցեսների բավական մեծ խմբակի համար:

Դա նշանակում է, վոր բանը փաստերի քանակության հետեից ընկնելը չէ: Կարևոր է սովորողների հիմնական ուշադրությունը կենտրոնացնել իրենց արտադրության, գյու-

դական տնտեսութեան տեսակի վրա և համեմատութեան ու հակադրութեան համար վերցնել ժողովրդական տնտեսութեան ամենաբազմազան ճյուղերից մի շարք արտադրական պրոցեսներ, վորոնք ըստ էություն մասն են, բայց խիստ տարբեր են ըստ կոնկրետ ձևի: Ծրագրի հիմնական առանցքը—տվյալ կոլտոլը, սովետը, գյուղական տնտեսութեան տվյալ ճյուղն է, իրագործման խնդիրները և ուղիներն են: Միանգամայն բնական կապակցությամբ ծրագիրը շոգափում է հետևյալ հարցեր.—

1. Գյուղական տնտեսությունը Խորհրդային Միությունում և կապիտալիստական յերկրներում: Կոլեկտիվացման պրոբլեմների հաջող լուծումը Խորհրդային Միությունում: Գյուղական տնտեսութեան ինդուստրացումը, վորպես բազա սոցիալիստական վերակառուցման: Մեքենա-տրակտորային կայանները սոցիալիստական ինդուստրացման գործում:

2. Գյուղատնտեսական մեքենաների հիմնական տեսակները, նրանց գործադրությունը: Գյուղատնտեսական մեքենաների հիմնական նյութերը (շուգուն, պողպատ և այլն): Այդ նյութերի հիմնական հատկությունները: Հանածոյի մըշակումը: Ածուխ հանելու գլխավոր ռադիոները: Չուգուն, պողպատ, յերկաթ ստանալու յեղանակը: Գյուղատնտեսական մեքենակառուցման հսկա գործարանները:

3. Տրակտորը, նրա նշանակությունը խոշոր կոլեկտիվ տնտեսություն կազմակերպելու գործում: Ընդհանուր հասկացողություն տրակտորի և նրա բաղկացուցիչ մասերի վերաբերմամբ:

4. Շարժման աղբյուրները և շարժիչ-մեքենաները: Կենդանական որդանիղմը: Ֆիզիքական նախադրյալներ մկանային եներգիա առաջացնելու և պահպանելու համար: Մարդը տեղը, նրա ուժի գործադրությունը:

Ձիու ուժը: Ընտանի կենդանիների ուժի գործադրությունը, վորպես եներգիայի աղբյուր: Տրակտորային աշխատանքի ռգտավետություն համեմատությունը՝ ձիու քարշառուժի հետ: Ձիու քարշառուժի ղուգակցիլ տրակտորի հետ: Խնութեան մեքենական ուժերը՝ քամին (քամու շարժիչ), ջուրը (ջրանիլ, տուրբին):

Ջերմութեան: Շոգի (շոգեմեքենաներ, տուրբիններ):

Այրուցիկ նյութերի պայթյունը և այրվելը (նեքքին վառման շարժիչներ):

Գազերի լայնացումը տաքացնելիս—ջերմային եներգիայի՝ մեքենական եներգիայի փոխվելը: Ելեքտրական կայծ ստանալը—մեքենական եներգիայի՝ ելեքտրական եներգիայի փոխվելը: Նյութի և եներգիայի պահպանման որենքը: Խորհրդային Միության եներգետիկ բազան:

Իույանը: Մշակութիների տեսակները: Նրանց աճման պայմանները: Իույաներից մանրամթերքներ և արտադրական գործվածքներ մշակելը:

Քիմիան յերկրի ռազմականացման և գյուղական տնտեսության բերքատվությունը բարձրացնելու գործում:

Կենդանիներ: Ընտանի կենդանիների տեսակները գյուղական տնտեսությունում: Խնամելը և պահելը: Կենդանիների տված մթերքների մշակումը՝ մանրասն ալ մթերքներ շինելու համար (կաթից թթվասեր, յուղ և այլն շինելը): Կենդանու կաշին և նրանից արգյունաբերական առարկաներ շինելը:

Արտադրության կազմակերպումը: Աշխատանքի բաժանումը սովխոզներում ու կոլխոզներում: Մարդկային աշխատանքի գործադրման զանազան ձևերը: Արտադրական պրոցեսի բաժանումը մանր ողակների: Աշխատանքի մեքենայացումը: Ձեռքի աշխատանքը մեքենական աշխատանքով փոխարինելը:

Աշխատանքի ռացիոնալացումը: Աշխատանքի պայմանները: Արտադրության մեթոդների բարելավումը:

Բանուժի պլանավորումը, նորմայացումը, բաժանումը և հաշվեառը: Աշխատավարձը, աշխատանքի վճարման սկզբունքները (ով ալելի շատ ու ալելի լավ է աշխատում, նա ել ալելի շատ է ստանում, ով չի աշխատում, նա ել վոչինչ չի ստանում):

Տվյալ կոլտոլի ու սովխոզի կազմակերպման աշխարհագրական և այլ պայմանները: Տվյալ կոլտոլի ու սովխոզի տնտեսութեան առաջատար ճյուղը: Տնտեսութեան տվյալ ճյուղի տեղը գյուղական տնտեսութեան ընդհանուր պլանի մեջ, նրա դերը և կապը մյուս տեսակների հետ:

Գյուղական տնտեսութեան և արդյունաբերութեան հիմնական տիպերը:

Գյուղական տնտեսութեան տվյալ ճյուղի հնգամյակը, նրա խնդիրները, կառուցման սկզբունքները: Մոցշինարութեան մեթոդները—սոցմրցում և հարվածայնություն:

Սովխողի բանվորը և կոլխոզնիկը, նրանց խնդիրները, պարտականությունները և իրավունքները: Հասարակական կազմակերպությունների դերը սովխողում, կոլխոզում: Վե-
հԱՊե-ի (բ) բժիշկները, պրոֆմիությունները սովխողում, ուղին դեպի սոցիալիզմ և կոմունիզմ:

Այդ բոլոր հարցերը դասավանդման առանձին առարկա-
ներ չեն հանդիսանում, այլ նրանք թափանցում են հասա-
րակագիտության, մաթեմատիկայի, քնագիտության (գլխա-
վորապես), մայրենի լեզվի և այլ առարկաների բոլոր ծրա-
դիրների մեջ:

Սգրս-սեխմամն անցկացնելու համար, վոր պոխեխնի-
կական գիտելիքներ և օալիս, միեմնույն կոլխոզի, սովխողի
վեչ բազմանդամ խմբակները յեմ անհասակախմբակային
ուսուցման սովորողների խմբակները միացվում են ու կազ-
մում մեծ խմբեր (30-40 նոգի): Պոլիտեխնիկական գիտելիք-
ների հետ սովորողները ծանոթանում են երկուբախա դաս-
լով խոշոր կոլխոզները, սովխողները, մեքենա-տրակտորա-
ցիւ կայանները և նկարներով ուղեկցվող գրույցների միջո-
ցով: արտադրական վարժություններ սովորողները ստանում
են կոլխոզների, սովխողների ու մեքենա-տրակտորային
կայանների համապատասխան բրիգադներում:

Արտադրական ուսուցման պրոցեսը հետևյալ աստիճան-
ներն ունի՝ ա) տվյալ մասնագիտության թեորիան, բ) ար-
տադրական նոր ձևի յուրացումը, գ) նրան վարժվելը, դ)
նրա ինքնուրույն կիրառումը:

Հավ և, վոր թե թեորիայի և թե գործնականի համար
միևնույն ղեկավարը լինի:

Ղեկավար պեժ և բացառի ու ցույց օա աշխատանքի
ուղիք ձեմեր, աշակերների հետ մշակի աշխատանքների պլա-
նը՝ ցուցմունքներ օալով, քե ինչպես պեժ և կատարել: Նա
պետք և սովորողների ակտիվությունը հանդես բերի՝ աշ-
խատանքի վերաբերմամբ՝ ռացիոնալացման առաջարկներ
մշակելու համար: Ամբողջ աշխատանքը պետք և կապակցվի
այտադրական խորհրդակցությունների աշխատանքի հետ:

Սովորողների կազմակերպումը. — Այդպիսի դաստիարա-
կության օամանակ մեծ նշանակություն ունի սովորողնե-
րի ակտիվությունը և ինքնակազմակերպությունը: Դպրո-
ցական կազմակերպության հիմնական սկզբնական բժիշկն և
ողակը կամ բրիգադան՝ 5—10 հոգուց: Ողակներն ու բրի-

գադները միանում, կազմում են խմբակ: Ողակներն ու
խմբակները՝ ուսման նյութը մշակելու և հոսարակական
աշխատանք տանելու համար միմիանց սոցմրցման, հարվա-
ծախուսթյան, հասարակական բուքսիի են հրավիրում:

Խմբակների ավագները (սարուսաները) հանդիսանում են
կազմակերպիչներ ու նախաձեռնողներ՝ դպրոցի բոլոր խն-
դիրներն իրագործելում: Ողակավորները և բրիգադիրները
հանդիսանում են իրենց բրիգադների կազմակերպիչներ:
Դասընթացներում և դպրոցում պետք և կանոնավոր կեր-
պով հրավիրվեն սովորողների լայն արտադրական խորհրդ-
դակցություններ՝ դպրոցական աշխատանքի զանազան հար-
ցերի վերաբերմամբ:

Աշխատանքի մեթոդները դասընթացներում

Շատ կարևոր և, վոր յուրաքանչյուր արտադրական պրո-
ցեսս դիտվի քաղաքական տեսակետից, այսինքն ուսուցմա-
սիրվի արտադրության ընդհանուր սխեման մեջ նրա բը-
նած տեղի և ուրիշ արտադրական պրոցեսների հետ ունե-
ցած նրա կապերի տեսակետից: Դա նշանակում է, վոր սո-
վորողների յուրաքանչյուր խմբակի ամբողջ նյութը կենտ-
րոնացված և մի շարք՝ իրար հետևող ու ներքուստ իրար
հետ շաղկապված թեմաների շուրջը: Այդ խնդիրը վերաբե-
րում և արտադրության կամ հասարակական կյանքի կարե-
վորագույն հանգուցային հարցերին և, վորպես կանոն, մը-
ղում և դեպի վորոշ պրակտիկ գործողություններ: Այդ խն-
դիրն իրագործելու համար գործի և քաշվում ծրագրի դար-
գացուցիչ նյութը, վոր պարզաբանում և այդ խնդրի՝ կա-
րեվորագույն մոմենտները և հնարավորություն և տալիս
նրանից բոլոր կարևորագույն միջոցառումները նշել ու հիմ-
նավորել: Հետո այդ միջոցառումները գործնականում իրա-
կանացվում են: Իրականացման խնդիրները պետք և տվյալ
ռաշոնի համար ակտուալ լինեն: Հասարակական աշխատան-
քը, հանրակրթական գիտելիքներ յեմ կարդալու, գրելու, հաշ-
վելու վարժարյուններ պեժ և սեր կերպով կապված լինեն
իրար հետ, վոր նշանակում և բեռիայի յեմ պրակտիկայի մի-
անականություն:

Աշխատանքի մեթոդները պետք և ամենամեծ չափով ակ-
տիվացնել. անհրաժեշտ և աշխատանքի մեջ աստիճանաբար
արմատացնել լաբորատորական պլանի տարրերը և առաջա-
դրությունների վերաբերմամբ ինքնուրույն աշխատանքը:

Բոլոր առարկաների վերաբերմամբ նյութերի մշակման մեթոդներն են՝ զրույցներ իշխուստրացիաներով, եքսկուրսիաներով, բարձրագույն ընթերցում, կինո-ֆիլմեր զրույցների հետ միասին, Հենց վոր սովորողները վարժվում են կարգալուծ, գրելու և հաշվելու, անհրաժեշտ են գրտելիքները և վարժությունները խորացնելու համար՝ կազմակերպել ինքնուրույն ընթերցանություն, գրության և հաշվի միջոցով գիտելիքներ ձեռք բերելը՝ նախապես և հետագա յացատրություններ տալով։ Բացատրությունների հետ միասին, վորտեղ հարկավոր է, պետք է ցուցադրումներ անել նկարների, եքսկուրսիաների, կինո-ֆիլմերի և այլ միջոցներով։ Բանավոր զրույցը (ղեկավարի խոսքը) էր տեղն աղելի ու աղելի զիջում է գրքին ու թերթին։ Դեկլավարի դերը՝ սովորողների գիտության ու վարժությունների ավելանալու շարժում՝ հանգում է աշխատանքի կազմակերպմանը յեվ օվյալ առարկայի, օվյալ դասընթացների վերաբերմամբ սխեմատիկ կենդանի կոնսուլացիայի։

Այս կամ այն առաջադրությունը կատարելու պրոցեսում հանդիպելով աշխատանքի համար անհրաժեշտ գիտելիքներին և վարժություններին տիրապետելու անհրաժեշտությունը՝ սովորողները հետաքրքրվում են վարժություն ու գիտելիքներ ձեռք բերելու գործով։ Յեվ այն, ինչ վոր առաջ ձանձրալի էր, դառնում է հետաքրքիր՝ աշխատանքի ակտիվ մեթոդների շնորհիվ, վորովհետև այդ վարժություններն իմաստ են ստանում՝ գիտելիքներն ու վարժությունները գործնականում կիրառելու նպատակով։ Ուստի՝ ղեկավարը բացատրելով նոր վարժություններն ու գիտելիքները պետք է անպատճառ կազմակերպի՝ լրագրերի ու կիսագրագետների համար գրված գրքերի միջոցով՝ լրացուցիչ գիտելիքներ, նույնպես և վարժություն ձեռք բերելու գործը։ Սկզբում վոչ մեծ առաջադրություններ ու մանրամասն ցուցմունքներ են տրվում բանավոր կերպով՝ կարճ ժամանակի համար (15 - 20 րոպե), հետո առաջադրությունների ծավալն ու տևողությունը մեծացվում է, ցուցմունքները տրվում են գրավոր ձևով՝ մի քանի օրվա համար։

Մասսայական քաղաքական-կրթական աշխատանքը պետք է լինի դպրոցի և դասընթացների աշխատանքի մշտական ձևերից մեկը։ Սովորողները ներգրավվում են համապատասխան քաղաքական-կրթական մասսայական աշխատանքի բո-

լոր ձևերի մեջ։ Նրանք պետք է ակտիվ մասնակցություն ունենան կարմիր անկյունների, խրճիթ-ընթերցարանների, գրադարանների աշխատանքին, պիտի կազմակերպեն յերեկութներ, եքսկուրսիաներ, զրույցներ և այլն ու աշխատանքի գրավեն շրջապատողներին։

Մանկավարժների կադրեր

Անգրագետների ամբողջ ուսուցումը տարվում բանակայինների ուժերով։ Այնտեղ, ուր հնարավորություն չկինի (յեթե կան պատրաստված գործիչներ, պետք է նրանց լախորեն գործի քաշել կուլտարաշովի կարգով), կարելի է մասսայական ողակի դասավանդումն ել կազմակերպել կուլտարանակայինների ուժերով։

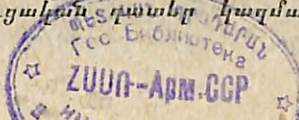
Կուլտրանակ պիտի կազմվի առաջին հերթին ավյալ սովխոզի ու կոլխոզի, ավյալ բրիգադի ակտիվիստ-հասարակական գործիչներին, սովխոզնիկներին ու կոլխոզնիկներին։ Այնտեղ, ուր այդ կադրերը բավական չեն, լրացուցիչ կերպով վերցվում են 1-ին աստիճանի դպրոցների, կոլխոզա-սովխոզային դասընթացների սովորողներին, կուլտրադպրոցներին, տեխնիկումներին, բարձրագույն դպրոցների ուսանողներին, 1-ին աստիճանի դպրոցների ուսուցիչներին և այլն։

Դասընթացների աշխատանքի բարդությունն ու նշանակությունը մեծ պատասխանատվություն է դնում կուլտրանակայինների վրա, նույնպես և այն կազմակերպությունների վրա, վորոնք կուլտրանակայիններ են ջոկում այդ աշխատանքի համար։

Կուլտրաժինները, անտեսորդանները, պրոֆ. կուսակցական և հասարակական կազմակերպությունները պետք է ապահովեն դպրոցը կուլտրանակայիններով, աշխատելով վերջիններիս ազատել մյուս բոլոր հասարակական ու կուսակցական աշխատանքից։ Անհրաժեշտ է յեռանդուն պայքար կազմակերպել թեչկան-կուլտրանակայինների դեմ՝ նրանց ինքնամարդման միջոցով մինչև ծրագրի ավարտելը, կուլտրանակի համար արտոնություններ սահմանելու միջոցով, առանձին կուլտրանակայիններին պրևիաներ տալու, թեչկանների վրա ցուցադրանք կազմակերպելու միջոցով։

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТА
ВОСТОЧНОЙ АЗИИ
И Африки
Москва

60924-67

Անհրաժեշտ է ամենամանրագնին դասակարգային ընտրութիւնն անել կուլտւրանակի համար: Ուստի կուլտւրանակը պիտի համալրել առաջին հերթին ակտիվիստ-հասարակական գործիչներէր, ալլալ սովորողի բանավորներէր, կոլխոզնիկներէր (տվյալ կոլխոզի), յերկրորդ հերթին՝ դասակարգայնորեն կաշուն մենտալտես չքավորներէր և բարակներէր:

Սովորողներէր որակներ կամ բրիգադներ կազմելը, մի քանի առարկաների գոյութիւնը, — այդ ամենը պահանջում են մեծ թվով կուլտւրանակայիններ և նրանց դասավորման գործում ամենամեծ ձկնութիւնը:

Իրիկայաններ և կիսագրագետներ (մասսայական ողակ) դասընթացների համար պահանջվում են կուլտւրանակայիններ:

1. Հասարակագիտութեան համար — քաղաքացիներ, — վերցվում են կուլտւրականներէր, կոմյէրիտականներէր, ակտիվիստներէր, հարվածայիններէր, բանավորներէր, կոլխոզնիկներէր, վորոնք պետք և լինեն քաղաքականապես զարգացած:

2. Դրել, կարգալ և հաշվել սովորեցնելու համար — անգրագիտութեան վերացման բանակայիններ, — վերցվում են բանավորներէր, կոլխոզնիկներէր, չքավորներէր, բարակներէր, 1-ին աստիճանի դպրոցների աշակերտներէր:

3. Տեխագրողամունքի համար — ագրոտիխրանակային, — վերցվում են կոլխոզնիկ-բրիգադիւններէր, տրակտորիստներէր, համապատասխան բարձրագույն դպրոցներ և տեխնիկումներ և ուսանողներէր:

Այնտեղ, ուր կուլտւրանակայիններ են վերցվում զբաղեւ լորակալ կոլխոզնիկ-ակտիվիստներէր, շատ նպատակահարմար և անհրաժեշտ և աշխատանքի այդ 3 տեսակը հանձնել մի կուլտւրանակայինի, նրան աղատելով մյուս բոլոր հասարակական աշխատանքներէր: Այնտեղ, ուր անգրագետներ և ուսուցման բոլոր յերեք տարիաներն ավանդելու համար անհրաժեշտ գիտութիւնն ունեցող կուլտւրանակալիններ չկան, նրանք վերցվում են ըստ մասնագիտութեան:

Աշխատանքի միասնականութիւնը պահպանելու համար՝ կուլտւրանակայիններն ամեն ամիս համաձայնութեան են գալիս թեմաների մասին, ամբողջ ամսվա համար աշխատանքի որացուցային պլան կազմելով միասին:

Աշխատանքի հաշվառը

Դպրոցի ուղիղ աշխատանքի համար՝ պետք և աշխատանքը պլանավորել և հաշվի առնել: Անգրագետների մեջ առաջինը աշխատանքը անգրագիտութեան վերացման բանակայինը պլանավորում և հաշվի է առնում անգրագիտութեան վերացման արշալի կենտրոնական շտաբի ուղարկած ձևերով (կուլտւրանակայինի հաշվետու տետր): Անգրագետների մեջ տանելիք աշխատանքի ընդհանուր պլանը և այս կամ այն ծրագրային նյութի մշակման պլանը կազմվում է մանկավարժական ժողովներում: Այդ պլանը յուրաքանչյուր կուլտւրանակայինի ըստ մասնագիտութեան տարբող աշխատանքի հիմքում է դրվում: Յուրաքանչյուր կուլտւրանակային աշխատանքի հաշվետու տանում է՝ հաճախելու, իր դասերի պլանավորման (թեմա, վոր պիտի մշակել) և դասերը մշակելու (ինչ և արված դասին՝ թեմայի վերաբերմամբ) գծով: Դասաընթացների ընդհանուր աշխատանքի համար պատասխանատուն ընդհանրացնում և դասընթացների աշխատանքը: Սովորողների և կուլտւրանակայինների վերաբերմամբ թվական տվյալներն ընդհանրացվում են կուլտւրանակայինի տետրակի ցուց տված ձևով: Աշխատանքի վորակի հաշվետու տարվում է ըստ հետևելալ նյութերի՝ 1) ըստ դասընթացների ընդհանուր պլանի, 2) ըստ յուրաքանչյուր առաջագրութեան ընդհանուր պլանների, 3) ըստ յուրաքանչյուր կուլտւրանակայինի աշխատանքի պլանների և հաշվետու (որակի), 4) ըստ սովորողների հասարակական աշխատանքի հաշվետու և 5) ըստ սովորողների յերկու խմբակների (թույլ և ուժեղ) տետրակի:

Աշխատանքի վորակի հաշվետու պետք և լինի որեկտիվ և հասկանալի յուրաքանչյուր սովորողի համար: Այդպեսի հաշվետու հիմքը պիտի լինի՝ աշխատանքի արդեհում կատարվող հաշվետու:

Հաշվի է առնվում՝ 1) սովորողի աշխատանքը, 2) յուրաքանչյուր առաջագրութեան կատարումը: Ամբողջ ծրագիրը մշակելուց հետո՝ դպրոցի կամ դասընթացի ամբողջ աշխատանքի գումարն և տրվում:

Աշխատանքի հաշվետու կատարվում է ըստ հետևելալ ցուցանիշների՝ ա) ուսման պատշարութիւնների և հասարակական աշխատանքի կատարումը, բ) նյութի յուրացումը, գ) ակտիվութիւնը:

Առաջադրութիւնները կատարման հաշվեալը տարվում է հետեւյալ ցուցանիշներով՝ ա) առաջադրութիւնների ժամանակին մշակելը (ուշացման պատճառները), բ) սովորողների ու դասատուների աշխատանքի կողեկումը, գ) սովորողների ակտիվութիւնը և շահագրգռութիւնը աշխատանքով, դ) դպրոցի աշխատանքն այդ ժամանակաշրջանում վերջանի և աշակցել տվյալ սովորողի, կոլխոզի և այլն արտադրական աշխատանքին ու հասարակական կյանքին:

Առաջադրութիւնների կատարման գումարը տրվում է նրանց կատարողների բոլոր մասնակիցների և ուսանողների ու դասատուների կոնֆերանսում: Այդ մոմէնտին պիտի հարմարացնել աշխատանքների ցուցադրումները, պատի թերթերի հատուկ համարները՝ հրատարակումը, առաջարկները ստուգատեսը, հարվածայինների յերևան հաննի ու պարզեցումները: հաշվեալի ավարտումը հաշվետւական ժամանակաշրջանի նվաճումների ատուգատեսի բնույթի և բնորոշում:

Կոնֆերանսին նախորդում է դասատուների ու խմբակների ավագների մեթոդական խորհրդակցութիւնը, վորտեղ վերոհիշյալ ցուցանիշներով պետք է հաշվի առվի մշակվող նյութի կատարման հաջողութիւնը:

Այդ խորհրդակցութեան արդիւնքները ղեկուցվում են կոնֆերանսում: Կոնֆերանսի մանրամասն արձանագրութիւնն է կազմվում: Կոնֆերանսի նյութերը պետք է ուղարկել ռալյուսքաժին:

Աւխուսակի մեթոդական ղեկավարութեան կազմակերպումը

Կուլտարշակի մեթոդներով տարվող դպրոցի աշխատանքը պահանջում է մեթոդական ուժեղ ղեկավարման կազմակերպութիւն: Այդ նպատակով բոլոր խոշոր սովորողներում, կոլխոզներում և սովետգա-կոլխոզային կրթութեան կոմբինատներին կից պետք է լինի հենաբաղային դպրոց, վճարովի վորակալ գործչի գլխավորութեամբ՝ վճարովի գործիչ՝ կիսագրագետների խմբակում մի առարկա դասավանդելու հետ միասին՝ ղեկավարում է կուլտրանակի աշխատանքը: Հենա-բաղային ղեկավարն անհիշքներն են՝ 1) կազմակերպութիւնների կողմից մոբիլիզացիայի յենթարկված կուլտրանակայինների հաշվեալը, 2) կուլտրանակայինների բաշ-

խումը համաձայն նրանց գիտելիքների չափի և պահանջների, 3) խմբակների համարման մեթոդիկայի ղեկավարութիւնը, 4) կուլտրանակայինների անմիջական հրահանգումը հետեւյալ արցքերի մասին՝ ա) անգրագետների ու կիսագրագետների հետ տարվող աշխատանքի կազմակերպումը, բ) անգրագետների ու կիսագրագետների հետ տարվող աշխատանքի ընդհանուր մեթոդիկան և գ) անգրագետներին գրել, կարդալ ու հաշվել սովորեցնելու մեթոդիկան, 5) տեղական վորակալ գործիչների ուժերով հրահանգում և կոնսուլտացիա կազմակերպել բոլոր առարկաների վերաբերմամբ՝ կիսագրագետների համար և հասարակագիտութեան ու ագրոտեխնիկայի վերաբերմամբ՝ անգրագետների համար:

Կուլտրանակի հետ տարվող աշխատանքի կենտրոնը պետք է լինին տեղական կուլտուրական հիմնարկները՝ 1-ին աստիճանի դպրոցը, կարմիր անկյունը, խրճիթ-ընթերցարանը, գրադարանը, ուսումնական հիմնարկը: Կուլտրանակայինների հետ աշխատանք տանելու համար տեղական կազմակերպութիւնները պետք է մոբիլիզացիայի յենթարկեն տեղական բոլոր կուլտուրական ուժերը: Ագրոտեխնիկանակայինների հետ աշխատանք տանելու համար պետք է գործի քաշվի տեղական գյուղատնտեսը: Քաղցրուցողների հետ աշխատանք տանելու համար տեղական կուլտուրական կազմակերպութիւններից պիտի հատուկ մարդ տրվի: Մյուս մասնագիտութիւնների վերաբերմամբ աշխատանք տանելու համար պետք է գործի քաշվեն տեղական ուսուցիչները, ուսանողները, պրակտիկանտները, վորակալ սովորողները, կոլխոզիկները և այլն:

Աշխատանքը պիտի տարվի հետեւյալ ձևերով.—

- 1) Համառոտ, նախապատրաստող դասընթաց, վորը կազմված պիտի լինի քաղաքական, պոլիտեխնիկական հարցերից և մասնագիտական կամ դասատւական տարակայից. ընդամին հիմնական ուշադրութիւնը և ժամանակը նվիրվում է այն առարկային, վորը պիտի ավանդի կուլտրանակայինը.
- 2) հրահանգում և կուլտրանակայինների փոխադարձաբար իրար մոտ հաճախելն ըստ մասնագիտութեան.
- 3) կուլտրանակայինների մեթոդական կոնֆերանսներ.
- 4) կուլտրանակայինների և սովորողների արտադրական խորհրդակցութիւններ.
- 5) կոնսուլտացիա:

Տեղական պրատորանը պետք է պատրաստի ամբողջ նույնը՝ կուլտրանակալիներին հետ պարտադրու համար:

Կուլտրանակալիներին հետ աշխատանքը տանելու համար կադրերի բացակայութեան պատճառով հենա-բազային դպրոցի ղեկավարը պարտավոր է խմբակգծակերպիչ-մեթոդիստի միջոցով դիմել ռաջլուսբաժնի ուղևութեանը: Ռաջոնը կամ սիստեմատիկ կերպով ուղարկում է դասախոսներ կամ կոնսուլտանտներ, կամ հենա-բազային դպրոցը կցում է վորև հիմնարկի (կոլեկտիվային, մանկավարժական տեխնիկում և այլն), վորը պարտավոր է սպասարկելու տվյալ կոլեկտիվը և այլն:

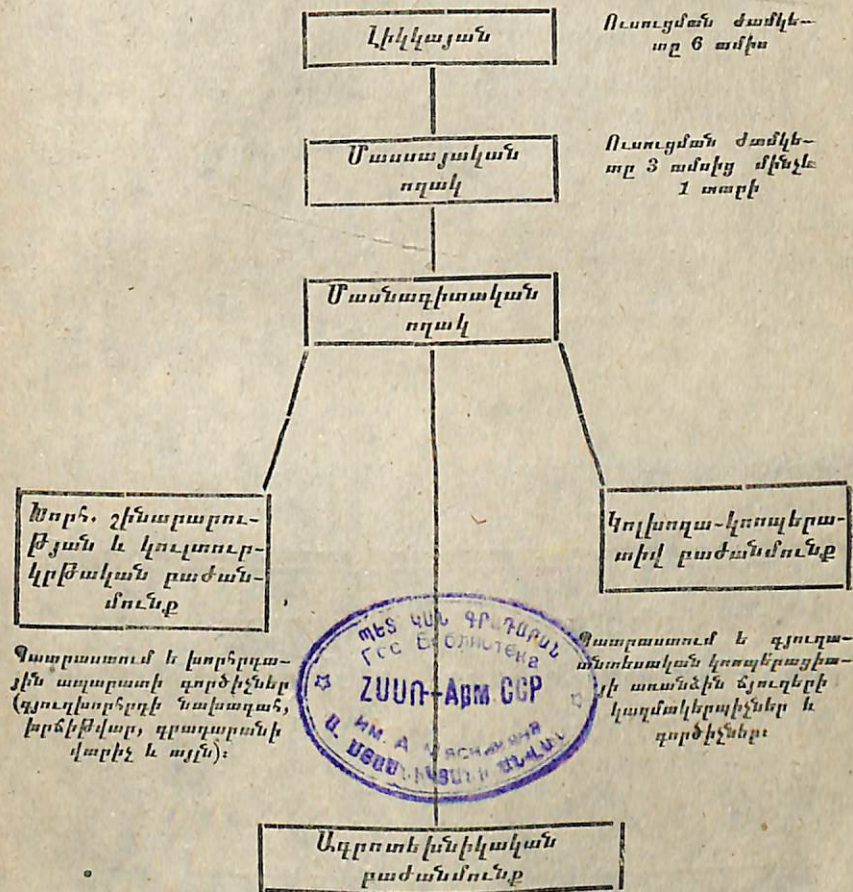
Ռաջոնն անմիջապես կազմակերպում է ռաջոնական ՄԿԿԿ աշխատանքը և ղեկավարում է մեթոդական աշխատանքը կոլեկտիվներում, սովխոզներում՝ խմբակգծակերպիչ-մեթոդիստների միջոցով: Նմբայիները (3-5) բաժանվում են վոր միային տերիտորիայ, այլև ճուղային ցուցանիշով: Նմբակգծակերպիչ-մեթոդիստները պետք է ծանոթ լինեն իրենց խմբի տնտեսութեան ճյուղերին, տվյալ տնտեսութեան պայմաններին դպրոցի աշխատանքի առանձնահատկութեաններին: Նմբակգծակերպիչ-մեթոդիստը՝ հենա-բազային դպրոցի գործիչներին ուղևութեան հասցնելու հետ միասին՝ կազմակերպում է կուլտրանակի աշխատանքի մեթոդական ղեկավարութեանը՝ ուսուցման 2-րդ տարվա համար ըստ խմբի: Նա նույնպես աշխատանք է կատարում, ինչ վոր հենա-բազային ղեկավարը, խմբային մասշտաբով, բացառութեամբ խմբակի հետ պարապելուց:

Ռաջոնական կոմիտեն իրագործում է ղեկավարութեան ըստ ճյուղային ցուցանիշի, որինակ՝ կուլտրանակալիներին կոնֆերանսներ և հրավիրում, հենա-բազային դպրոցների ղեկավարների և կազմակերպիչ-մեթոդիստների համար դասընթացներ և կազմակերպում ըստ միևնույն ճյուղային ցուցանիշի:

Մի ճյուղի տնտեսութեան ունեցող համատարած կոլեկտիվացման ռաջոններում՝ անգրագետների ու կիսագրագետների յուրաքանչյուր 500 հոգուն մի վճարովի աշխատող պիտի տրվի՝ կազմակերպիչ-մեթոդիստին ուղևելու համար: Բացի դրանից պիտի կազմակերպվին հենա-բազային դպրոցներ՝ վճարովի աշխատողի գլխավորութեամբ, վորը դասընթացներում աշխատելու հետ միասին՝ իր հոդամասում իրագործում է մեթոդական ղեկավարութեանը:

ՈՒՐՎԱԳԻԾ

Կոլխոզային կուլտրանային կրթության ողակներ

Ուսուցման ժամկետը 6 ամիս

Ուսուցման ժամկետը 3 ամիսից մինչև 1 տարի

Պատրաստում և խորհրդային աղարատի գործիչներ (գյուղխորհրդի նախագահ, խրճիթվար, գրադարանի վարիչ և այլն):

Պատրաստում և գյուղատնտեսական կոոպերատիվ առանձին ճյուղերի կազմակերպիչներ և գործիչներ:

Պատրաստում և ռաջոնի ճյուղային տնտեսութեաններին մասնակցական բաժնիկում աշխատողներ (բրիգադներ, վարպետներ և վորակալ բանիներ, դաշտագործներ, անասնաբույժներ):

«Ագգային գրադարան»

48.193

89

**Sovxoz-kolxoz təhsili kombinatları-
nın qütləvi hissəsi işlərinə əjd təş-
qilat-metod qəstərişləri**

AZƏRNƏŞR

Вагъ — 1931

A ZƏRNƏŞİR mətbəəsində basıldı.
Bağ, Balşoj Marskoj və Krasno-Pres-
nensqi qüçələrin tinində № 16/36

Baş Mətbuat Mədirliyi № 8151.
Sifariş № 978. Səhifə 1000. Statistika B.

 371.3

4-13